

● A törvény 21. változata

Állatvédők találkozója

● Jákotpuszta (MTI)

A szakmai alapokra helyezkedő hazai állatvédelem nyitányaként is tekinthető az a nemzetközi állatvédelmi konferencia, amely július 21-én a Nógrád megyei Bercellel szomszédos Jákotpusztán kezdődik. Az V. Nemzetközi Etológiai – Állatvédelmi Találkozót a Magyar Állatvédő és Természetbarát Szövetség, a Magyar Biológiai Társaság, a Magyar Etológiai Társaság, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem és a házigazda Éto-farm rendezi.

A Keszthelyi Tibor egyetemi tanár kezdeményezésére a hajdani juhász tanya maradékain újjáteremtett etológiai kísérleti farmon évek óta szokásos „akolkurzusok” mára Európa-hírvé váltak. Ezek egyikeként ezúttal öt napon át az ezredfordulón túli Európa állatvédelmi gyakorlata, a hazai helyzet, az állattartás és -kísérletek etikai kérdései, a vadon élő és az állatkerti állatok védelme, valamint az állatvédelem társtudományokkal kialakított kapcsolatai kerülnek szóba.

Az előzetes jelzések szerint a pusztai konferencián a Magyar Állatvédő és Természetbarát Szövetséghez tartozó mintegy 30 hazai állatvédő szervezet képviselőjében több mint százan vesznek részt, eljönnek továbbá a svájci állatvédő szervezetek is. A magyar állatvédelem első jelentős országos rendezvényén várhatóan a küszöbön lévő állatvédelmi törvény kerül az érdeklődés középpontjába. Mint dr. Orbán Zsófia, a szövetség ügyvezető igazgatója az MTI érdeklődésére elmondta: az idén készült el a magyar állatvédelmi törvény tervezetének 21. variációja, de egyelőre nincs jele annak, hogy legalább a parlament őszi ülésén napirendre kerülne. Az újbóli előadás már csak azért is sajnálatos lenne, mert a törvény kifejezetten az ország gazdasági, politikai érdeke. Az Európai Unióhoz való majdani csatlakozás szemszögéből tekintve is alapvető érdek, hogy Magyarországnak korszerű, az ezredfordulónak megfelelő állatvédelmi törvénye legyen.

A találkozóval párhuzamosan zajlik a pusztán a magyar önkormányzatok állatvédelmi felügyelőit képző tanfolyam.

MÁV-segítség a partnervasutaknak

● Kaposvár (MTI)

A MÁV Rt. felajánlotta a segítségét a csehországi, lengyelországi és szlovákiai árvíz miatt bajba jutott partnervasutaknak. Pál József, a MÁV Rt. vezérigazgató-helyettese egy kaposvári sajtótájékoztatón bejelentette, hogy pályaeptő gépekkel és vasútépítési anyagokkal se-

gítik a helyreállítást. Hozzátette: természetesen előbb meg kell várni, amíg az árhullám levonul, hiszen a károk ma még felmérhetetlenek és az egyeztetésre is csak ez után kerülhet sor. Amennyiben erre szükség lenne az állami céltartalékból ideiglenes hidakat is tudnak biztosítani.

● Alkotótábor gyermekeknek, Szatymazon

Az agyagozás ifjú mesterei

Gondos szemek és kezek kísérik a gyerekek munkáját. (Fotó: Miskolczi Róbert)

A Mentés József Művészeti Alapítvány képzőművészeti tábort indított június elején Szatymazon. Egyhetes turnusokban egészen augusztus végéig táborozhatnak a gyerekek.

Első alkalommal szerveztek ilyen jellegű tábort főleg általános iskolások részére, de szeretnék, ha ebből hagyomány lenne, mondta *Mentes Erzsébet*, a tábor vezetője. A gyerekek elsajátíthatnak többféle kézműves mesterséget is. Megtanulhatnak korongozni, felrakások ősi edényeket és agyagszobrokat készítenek, gyöngyöt fűznek, szönek és gipszfigurákat öntenek. Egy

idős szatymazi nénitől elleshetik a csuhéfonás minden apró fortélyát. Tápei szatyrot, szőnyeget és egyéb használati tárgyakat fonnak kukoricahéjból. A táborozók teljes ellátást kapnak és négyesemélyes sátrakban laknak. A délelőtti foglalkozás négy órás kötelező munkával kezdődik. Itt a gyerekeknek alkotniuk kell valamit. Ezt előbb kigondolják és megbeszélik, majd közösen lerajzolják a terveket. Ezt a mű elkészítése követi a kiválasztott természetes anyagokból. Ebédelnek és utána három óráig szabadfoglalkozáson vehetnek részt. Úszhatnak a medencében, kirándulhatnak és különféle vetélkedőkön mérhetik össze erejüket és tudásukat. Utána öt újabb kötelező munka vár rájuk. Befejezik a délelőtti elkészített műveket.

Remsző Alexandra (9) a JGYTF gyakorló iskola diákja szerint itt az a legjobb, hogy mindenfélét lehet csinálni. Nem mondja meg senki nekik, milyen anyagból, milyen munkát alkossanak. A korongozást szereti a legjobban, de a csuhészövés és gipszmaszk készítése se rossz.

Kiss Bernadett (9) a tápei Bálint Sándor Általános Iskola tanulója a szobrászkodást tartja a legérdekesebbnek. Eddig hamutálat és ősi formájú edényt formázott. Legutóbbi szobra pedig egy pingvin és egy bagoly keveréke. A sza-

badfoglalkozásokon, ha az idő engedi, csak úszna.

Boncz Ádám (13) a JGYTF gyakorló iskola diákja már korábban is tanult agyagszobrászatot az iskolai szakkörön. A keze alól többnyire agyag portrék és emberi alakok kerülnek ki. Ha nincs kötelező munka, akkor szívesen úszik, sétál és ismerkedik Szatymaz nevezetességeivel.

Takács Tamás (13) a Deák Ferenc tanulója a táborba úgy került, hogy az idei gyermeknapon az alapítvány által megrendezett agyagozó versenyen második helyezést ért el. A korongozás mellett rajzolni és gyöngyből állatfigurákat készíteni szeret a legjobban.

K. T.

● MTI Press

Végszavazás előtt áll a nyugdíjrendszer reformcsomagja. Várhatóan rövidesen törvényerőre is emelkedik a kormány által – a kiigazítások után – korszerűnek, biztonságosnak, a helyzet ismeretében a lehető legjobbnak minősített tervezet, amely generációk sorsára lesz komoly kihatással. Az ellenzék mást tart a reformról.

– Világbanki ajánlásra hasonló nyugdíjrendszert vezettek be Chilében. Tizenöt évvel később, amikor már nem beszédni, hanem fizetni is kellett a pénzt, kiderült, hogy erre a 21 biztosítótíntézből legfőljebb 15 képes, legalább 6 nem – állítja dr. Kis Gyula, az MDF országgyűlési képviselője és hozzátesszi: – A sokszorosan gazdagabb Egyesült Államokban ugyanez a rendszer 35 millió, teljesen ellátatlan embert jelent.

● Egyáltalán, miért van szükség nyugdíjreformra?

– Sokáig egészséges korfa volt Magyarországon. A nyugdíjas korosztály számíthatott a középkorúra és bőven volt utánpótlása. Most a népesedési helyzetet követve 2010-ig, egyszerűen megszűnik az utánpótlás. Már olyan kevesen lesznek keresőképes korúak, hogy választaniuk kell: eltartják a szüleiket vagy gyereket ne-

Nyugdíjrendszer vagy befektetési alap?

velnek. Ha gyereket nevelnek, nem lesz pénzük a nyugdíjasokra. A demográfiai előrejelzés azt mutatja, hogy a nagyon népes „Ratkó-korosztályok” 2010 körül érnek be a nyugdíjkorhatárba. Ezért az Országgyűlés szociális bizottsága, amelynek elnöke voltam, komoly szakmai és szakértői munkával fél év alatt kidolgozta a társadalombiztosítás, tehát a nyugdíj- és egészségbiztosítási rendszer közép- és hosszú távú feladatait. Mindent 1991-ben országgyűlési határozatba foglalta, a parlament pedig, amelyben az MDF-nek 51 százaléka volt, 88 százalékkal el is fogadta. A mai kormány pártok is, mert mindenki belátta, hogy a reformra szükség van.

● Milyen előzményeket vettek figyelembe?

Régen is voltak nyugdíjpénztárak

– Nálunk 1890 óta van nyugdíjbiztosítás, amely először a közalkalmazottak terjedt ki. A tb-rendszer a 24 biztosítójával 1950-ig nagyon jól funkcionált. Az 1928-as OTI-törvény egységesítette a tb-t, a sok pénztár önállóan, de azonos szabályok szerint működött. A pénztáraknak 1982-44 között – mai áron – 500 milli-

árdnyi vagyona volt lakásokba, ingatlanokba, hasznosított befektetésekbe forgatva. A nyereséget nem vitték ki, mindig hozzátették a nyugdíjhoz és az egészségügyi kiadásokhoz. A vagyont két csapás érte: a második világháború, majd az államosítás. Megszűnt az önálló tb, a költségvetés fizette a nyugdíjat, és 1950-89 között egyetlen fillért sem tettek félre abból, amit beszedtek. A rendszerváltással a tb ismét önállósult, függetlenedett a költségvetéstől, de vagyonnal nem rendelkezett. Azóta csak azt lehet kifizetni minden hónap 23-ától, amit 22-éig befizetnek a mai dolgozók. A felosztó-kirovó rendszer azonban egyre rosszabb lesz, mert ha folyton fogy a befizetők száma, akkor mind kevesebb lesz a kifizetés is. Emellett van félmillió munkanélküli, aki szintén nem fizet. Ebből lett a deficit.

● Ennek mi a lényege?

Az elvetett javaslat

– Mindenki befizetéseit saját számlán tartja nyilván a tb, és ez a befizetés a befizető nyugdíjalapja. Aki nyugdíjba megy, az az utolsó havi jövedelmének 60 százalékát kapja meg nyugdíjként. Ez az első lépcső, a munkanyugdíj, ami a munka során történő befizetésekkel vásárolt, jó lett volna. De van, akinek ez nem elég a megélhetéshez, mert olyan keveset tudott keresni. Ezért a hiányzó összeget nem a tb egészíti ki a minimálnyugdíjra, hanem a költségvetés, amelynek egyébként szociális segélyt kellene adnia a rászoruló nyugdíjasoknak. Ez a nemzeti alapnyugdíj. Ezzel a költségvetési kiegészítéssel már a tb is tehermentesül valamelyest. A harmadik lépcső pedig az önkéntes kiegészítő biztosításban szerezhető ellátás. Aki a kötelező befizetésnél többet akar fizetni, az a pénzt beteheti önkéntes pénztárakba. Ezek nonprofit módon működnek. A hasznukból csak a pénztártagok részesülhetnek.

feladatát. Az említett országgyűlési határozatban pedig hosszabb távra megfogalmazódott a háromlépcsős nyugdíjrendszer.

● Ennek mi a lényege?

Az elvetett javaslat

– Mindenki befizetéseit saját számlán tartja nyilván a tb, és ez a befizetés a befizető nyugdíjalapja. Aki nyugdíjba megy, az az utolsó havi jövedelmének 60 százalékát kapja meg nyugdíjként. Ez az első lépcső, a munkanyugdíj, ami a munka során történő befizetésekkel vásárolt, jó lett volna. De van, akinek ez nem elég a megélhetéshez, mert olyan keveset tudott keresni. Ezért a hiányzó összeget nem a tb egészíti ki a minimálnyugdíjra, hanem a költségvetés, amelynek egyébként szociális segélyt kellene adnia a rászoruló nyugdíjasoknak. Ez a nemzeti alapnyugdíj. Ezzel a költségvetési kiegészítéssel már a tb is tehermentesül valamelyest. A harmadik lépcső pedig az önkéntes kiegészítő biztosításban szerezhető ellátás. Aki a kötelező befizetésnél többet akar fizetni, az a pénzt beteheti önkéntes pénztárakba. Ezek nonprofit módon működnek. A hasznukból csak a pénztártagok részesülhetnek.

tuk meg, hogy akinek nincs elég, annak a járandóságát kipótolja a költségvetés, akinek több van, az a többletet a saját maga részére felteheti. De csak a többletet, miután a közösbe betette a kötelező részt. Ez azonban már egyéni kockázattá válik, jelent, mert a befizetett pénz akár el is vesztet, ha rosszak az önkéntes pénztár befizetései. Az emberek eddig már 25-30 milliárd forintot befizettek a pénztárakba. Ezt elősegítettük adókedvezményekkel is. Létrejött volna egy tőkeként működő tőkefedezeti elem a tb-n belül, aminek a haszna az összes nyugdíjasé lehetne. Úgy becsülték a szakértők, hogy ezzel a 2010-ig a nyugdíjrendszer egyensúlyban tartható.

● Mi a sarkalatos különbség a mostani reformhoz viszonyítva?

– Az, hogy a háromlépcsős nyugdíjrendszer mindenre kiterjedt volna, a mostani nyugdíjtörvény viszont háromfelé szabdalja a társadalmat. 1998-tól a pályakezdekők már nem fizetnek a tb-alapba. Az a pénz a sajátjuk, ahhoz senkinek semmi köze. Erre könnyen megérhető a jól kereső, fiatal menedzser értelmiség. Csak hogy az az összeg, amit nem kell befizetniük, hiányozni fog a tb-alapból. Évi 100 milliárd forint körüli hiányt

jelent majd. Elég 40-42 év, hogy mindenki bekerüljön ebbe a rendszerbe. Ez idő alatt egyre nagyobb lesz a hiány! – állítja a képviselő.

– Ismerve parlamenti felhatalmazásait, lesújtó minősítést ad ennek a nyugdíjrendszernek...

Bankszámla – ismeretlen kamattal?

– Ez nem is nyugdíjrendszer, hanem befektetési alap! Ami pénzt én beadok a kötelező magánpénztárba, azt bankbetétként, tőkeként használják. Most legkorábban 17 év múlva kell belőle visszafizetni. De amire a rendszer beír, eltelik 40 év, mert annyi a pályakezdestől a nyugdíjig az átlagidő, és 40 kemény évig a magánpénztár él a pénzből. Nagyon jól meg lehet élni belőle! Befektetési alap azért is, mert egyáltalán nem vállalja a nyugdíjrendszerek alapelveit, a közönséges kockázatot. Ez a magánrendszer annyira nem osztja meg a kockázatot, hogyha valaki megrokkban vagy üzemi balesetet szenved, azt egyszerűen kiveti magából. A munkahelyi balesetbiztosítás, a legrégebbi biztosítási ág pedig az új nyugdíjtörvényből teljesen hiányzik.

Miután az új törvény logikája az, hogy minden befizet-

Gondban a tejtermelők

● Budapest (MTI)

A csapadékos időjárás az első félévben nehezítette a takarmányfeleségek betakarítását, az abraktakarmányok közül hiánycikk volt az árpa. A takarmányelőállítók kapacitásuknak csak felét-harmadát használták ki a csökkenő állatszám és a fizetőképes kereslet hiányában – derül ki a Földművelésügyi Minisztérium MTI-hez eljuttatott közleményéből, amely az állattenyésztés első félévi tapasztalatait összesíti.

Átlagosan 25-30 forinttal emelkedett a vágósertés felvásárlási ára júniusban. A felvásárlók 210-250 forintot adtak a nagyüzemi és 185-215 forintot a kisüzemi sertés kilójáért. A sertéstartók a felvásárlási ár további emelkedésében bíznak. Kínálati piac alakult ki a felvásárolt marhahúsnál. Nem várható az ágazatban állománynövekedés, ugyanis a jelenlegi támogatások a meglévő állatok fenntartását és a minőségi cserét szolgálják. A tej nagytermelői szerény nyereséget tudtak csak elérni a jelenlegi 43-44,50 forintos felvásárlási ár mellett. Nehezíti a termelők helyzetét az is, hogy a felvásárlók gyakran késve fizetnek, és a tejfeldolgozók csökkentették az átvételi árat – ez utóbbi a fogyasztói árakban sehol sem jelentkezett. A juhtenyésztők – a támogatás szüneteltetése ellenére is – növelték állományukat, mivel bíznak a jövő évi támogatásokban és a javuló olasz piacban. Az anyajuhokat 12-14 ezer forintért adták-vették a gazdák. Mélyponton volt a brojler-baromfi ágazat, pedig a baromfitermelők a sertés-hiány miatt eladásaik növekedését számították. Az évszázad egyik legrosszabb évét kezdte meg a méhészet.

Tabák Anna